

Marketta Ranta 2025

Kokemäen Tytöt ja Pojat - kertomuksia matkan varrelta -

Alkusanat

Kertomukset pohjautuvat yhdistyksen arkistossa säilyneisiin kokouspöytäkirjoihin, tapaamisten kutsuihin ja yhdistyksen taloudenpidon materiaaleihin. Viime mainittua lukuun ottamatta materiaali on sama kuin Pauli Perttulan vuonna 2023 laatimassa historiikissa. Hän on ansiokkaasti esittänyt aikasarjat yhdistyksen johdossa toimineista henkilöistä, kokoon-tumispaikoista, lahjoitusten kohteista ja lahjoitusten suuruudesta Kokemäen Kotiseutuleh-dessä 2024.

Yhdistyksen tilinpidon ja talousmateriaalin tarjoama aikasarjatieto yhdessä kokous- ja kut-sumateriaalin kanssa tarjosi yksityiskohtaista määrällistä tietoa tapahtumien järjestelyistä. Sen lisäksi oli pengottava jonkin verran paikallishistoriaa lukemalla vanhoja lehtiä. Erityi-sen hyödyllinen ja silmiä avaava oli Jussi Liesiön vuoden 2024 tapaamisessa yhdistyksel-le luovuttama SPR-harrastusvuosista kertova leikekirja.

Vähitellen aineistosta alkoi muotoutua isompia ja pienempiä kertomuksia tapahtumista, joissa Tytöt ja Pojat olivat mukana jossain roolissa. Kertomuksen aiheet ovat valikoituneet tekijän mielenkiinnon mukaan. Muualla asuville ne saattavat tarjota jotain lisätietoa, paik-kakunnalla pysyneille asiat lienevät hyvinkin tuttuja.

Tarkastelujaksona ovat vuodet 1988 - 2023. Kertomukset keskittyvät toiminnan alkukol-mannekseen, sillä pidemmälle en asettamassani aikataulussa kirjoittamisessa ehtinyt. Toi-saalta, ensimmäinen kolmannes on ollut myös selvästi energisin ja tapahtumarikkain ajanjakso yhdistyksen historiassa.

Kiitokset monille auttaneille! Työtä varten olen tehnyt useita haastatteluja. Ne ovat palaut-taneet takaisin kaidalle tielle välillä laukalle lähteneen tulkintamielikuvituksen. Jukka Laa-kio kertoi oman kautensa toiminnasta. Kauko Passi antoi Tyttöjen ja Poikien toimintaa koskevat arkistonsa käyttööni, minkä lisäksi hän jaksoi lukea, tukea ja kommentoida kes-keneräisiä tekstejäni. Helena Juuri-Oja kantoi viimeiseen asti huolta Tyttöjen ja Poikien kuva-arkiston säilymisestä. Kaiken takana olivat kuitenkin Riitta Passin kysymykset: "No, mitä on löytynyt? Paljonko on lahjoitettu? Monessako paikassa on käyty?" Niihin täytyi yrittää vastata.

Kiitän myös Matti Väkkystä, joka antoi minulle Jokilaakso-lehden vuosikerrat 1994–1999 kotilukemisiksi. Kovin ohueksi olisi asioiden käsittely jäänyt ilman paikallislehden jämptiä asioiden kirjaamista.

Ja vielä. Erkki Rajamäen runo Pro Tulkkila (1991) kuvaa Tulkkilan Poikien mielenmaise-maa ja yhteistä taustaa. Sen lukemisesta on hyvä aloittaa.

Erkki Rajamäki esitti 1991 Eloliirumeissa Tulkkilan Pojille ja Tytöille omistetun runon.

Pro Tulkkila

Punaiset kiilat
rikkovat Kuusamon taivaan.
On valoisa yö elokuun.
Verkoissa on muikkuja,
takassa kipinöitä.
Yö nukkuu kairassa.
Minä ajattelen Tulkkilaa.

Me asuimme meijerillä.
Isä tuli kotiin,
sen traktori oli iso.
Äiti teki voita
ja mummu asui meillä.
Sen koti oli Hollolassa,
siellä se asui kesät.
Syksyisin se palasi
tuoden mukanaan omenoita.
Minulla oli paljon kavereita.

Suomi toipui sodasta.
Elo oli niukkaa,
mutta kuitenkin rikasta.
Elämä oli suurta seikkailua!

Isä rakensi
ja äiti keksi rahat.
Me saimme oman kodin
Pappilan pellolle
rintamamiestontille.
Isä taisteli sen,
ei varmaan tontin takia,
vaan Suomen, Isänmaan.

Kun katson Rukan taa,
näen Kokemäenjoen,
niin jännän ja mutkikkaan.
Miksi se ei virtaa suorana,
tee kanavaa Tampereelta Poriin?
Se ei tottele, ei noudata normeja.
Se virtaa niin kuin haluaa.
Nyt oivallan,
että meissä Tulkkilan pojissa
on paljon samaa.

Me nappasimme kekseillä tukkeja,
teimme niistä lauttoja.
Mastoon pystytimme
pääkallolipun
ja laskimme alas Vuolteelle.
Oli inkkareita ja länkkäreitä
ja kesä kului nopeasti.
tuli syksy ja alkoi koulu.
Se oli ikävää!

Me juostiin kilpaa,
nyrkkeiltiin,
hypittiin sillalta
ja Kolsissa mäkeä.
Me tapeltiin Paukulla ja Porissa.
Aseina paljaat nyrkit,
periksi ei annettu,
kyseessä oli kunnia ja maine.

Me jouduimme taipumaan
kuriin ja oppiin.
Se otti koville!
Kaikki eivät kestäneet,
minäkin tein sen
mutkan kautta.

Minä kaipaen Sinua Tulkkila,
kohta tulen luoksesi
ja kerron,
että olen osa Sinua.
Paljasjalkainen,
vahva, vähän omapäinen.

Monet kerrat Saksassa
Markun kanssa
Muistelimme Sinua.
Nauroimme, väliin tuli kyyneliä.
Puhuimme Hannulan Paavosta
ja Punnesta.
Peräkamarin Otosta ja Uunosta.
Vipparista, Knaapista, Amppelista
ja niin monesta muusta.
Kaikki olivat hyviä.
Toiset enemmän, toiset
vähemmän,
mutta kaikilla oli suuri sydän.

Jokivarret viheriöivät.
Tukit ovat hävinneet,
onkijat tulleet rannoille,
uusia taloja noussut penkoille.
Tulkkila muuttuu.
Näin joki virtaa,
aika kulkee,
Tulkkila elää.

Nyt me Tulkkilan pojat
olemme ympäri maailmaa.
Me pärjäämme vaikka missä
onhan meillä vahvat juuret.
Ne on tehty Tulkkilassa
ja juurtunut ikuisesti
oman jokemme rantaan.

Aina kun tulen Tulkkilaan,
käyn haudoilla, Isän ja Pirkon
ja Sankarivainajien.
Siinä hetken hiljaisuudessa
tunnen vahvasti,
että Suomi elää ikuisesti.

Tässä maassa on satoja Tulkkiloita,
mutta meille vain yksi,
tämä paras.

Kuusamossa, lomalla 8.8.1991
Erkki Rajamäki